

نتانیا‌هو خودش مشکل است

نخست‌وزیر دانمارک دیروز شنبه با بیان اینکه بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به یک «مشکل» تبدیل شده است، افزود از آنجایی که کشورش ریاست اتحادیه اروپا را بر عهده دارد او سعی خواهد کرد به دلیل جنگ غزه به اسرائیل فشار وارد کند. مت‌فردریکسن، نخست‌وزیر دانمارک در مصاحبه‌ای با روزنامه جیلاندر-پوستن گفت: «نتانیا‌هو اکنون خود یک مشکل است. دولت اسرائیل زیاده‌روی می‌کند.» وی در ادامه وضعیت انسانی «کاملاً وحشتناک و فاجعه‌بار» در غزه و پروژه شهرک‌سازی جدید در کرانه باختری اشغالی را به شدت مورد انتقاد قرار داد. این مقام ارشد دانمارک خاطرنشان کرد: «مایکی از کشورهایی هستیم که می‌خواهیم فشار بر اسرائیل را افزایش دهیم، اما هنوز حمایت اعضای اتحادیه اروپا را به دست نیاورده‌ایم.» فردریکسن افزود که می‌خواهد «فشار سیاسی، تحریم‌ها، چه علیه شهرک‌نشینان، وزرا یا حتی کل اسرائیل»، چه علیه تحریم‌های تجاری یا تحقیقاتی را در نظر بگیرد.

بازداشت یک شهردار در استانبول

مقام‌های ترکیه از دستگیری شهردار یکی از مناطق کلیدی استانبول به همراه ۴۰ نفر دیگر خبر دادند. دستگیری «اینان گونی» شهردار منطقه بی‌اوغلو در استانبول به سرکوب علیه اپوزیسیون ترکیه شدت بخشیده است. دستگیری وی مرتبط با بخشی از تحقیقات درباره فساد ادعایی انجام شده است. خبرگزاری آناتولی نیز گزارش کرد که محافظ این شهردار، مشاور او و معاون‌هایش در میان بازداشتی‌ها هستند. منطقه مذکور در استانبول توسط حزب اپوزیسیون «جمهوری خواه خلق» اداره می‌شود. شهرداری‌هایی که توسط این حزب کنترل می‌شوند در سال جاری میلادی با موجی از دستگیری‌ها روبه‌رو شدند که در مارس با دستگیری «اکرم امام‌اوغلو» آغاز شد. امام‌اوغلو شخصیت برجسته اپوزیسیون رقیب اصلی «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه و کاندیدای اصلی حزب جمهوری خواه خلق برای انتخابات ریاست جمهوری در ۲۰۲۸ محسوب می‌شود.

عربستان عادی‌سازی نمی‌کند

ترکی الفیصل، رئیس پیشین اطلاعات عربستان، نتانیا‌هو را «جنایتکار جنگی» و «اروانی قاتل» خواند و گفت عربستان هیچ‌گاه روابط با رژیم صهیونیستی را عادی نمی‌کند. او تأکید کرد صلح و اینکه عربی پیش‌شرط هرگونه توافق است، نه تهمات توسعه‌طلبانه نتانیا‌هو. شاهزاده ترکی الفیصل، رئیس پیشین اطلاعات عربستان با اشاره به بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی گفته است که این کشور نمی‌تواند با یک جنایتکار جنگی که شیفته کشتار جمعی است، روابط عادی برقرار کند. در جریان مصاحبه‌ای با بسی‌ان‌ان از او درباره عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی پرسیده شد و ترکی الفیصل پاسخ داد: «چگونه کسی می‌تواند انتظار داشته باشد عربستان با چنین جنایتکار باده‌نسل‌کش روابط عادی برقرار کند.» شاهزاده ترکی الفیصل افزود هیچ راهی وجود ندارد که عربستان در شرایط کنونی با رژیم صهیونیستی روابط عادی برقرار کند. او یادآوری کرد: «این عربستان بود که طرح صلح عربی را ارائه کرد. این طرح همچنان روی میز است.» او به تلاش‌های گذشته عربستان برای صلح در منطقه اشاره کرد و افزود که عادی‌سازی نمی‌تواند پیش از صلح انجام شود: «تاریخ طولانی از تلاش‌های عربستان برای صلح وجود دارد. عادی‌سازی پیش از آن رخ نخواهد داد.

بگیرد، این دو حزب قدرتمند به نوبت حکومت را به یکدیگر واگذار می‌کردند. حزب BNP انتخابات ژانویه ۲۰۲۴ را «تقلبی» خواند و آن را تحریم کرد. اما در انتخابات پیش روی فوریه، به نظر می‌رسد این بار نوبت عوامی لیگ باشد که از گردونه رقابت حذف شود، چراکه فعالیت‌های این حزب در کشور ممنوع اعلام شده است.

در این میان، احزاب نوپا با تمرکز بر مناطق روستایی و نیمه‌شهری، در تلاش برای گسترش نفوذ خود هستند. ناهید اسلام، از رهبران قیام دانشجویی، پس از جدایی از دولت محمد یونس، «حزب شهروندان ملی» را تأسیس کرد و برای جلب حمایت، یک راهپیمایی گسترده با عنوان «ملت‌سازی» به راه انداخت.

رأی‌دهندگان جوان برای تمام احزاب اهمیت حیاتی دارند. میانه سنی جمعیت در بنگلادش حدود ۲۶ سال است و بسیاری از جوانان این کشور، دورانی جز حکومت شیخ حسین‌ه را تجربه نکرده‌اند.

سعید خان شاگر، فیلمساز که سال گذشته به معترضان پیوسته بود، می‌گوید: «نسل ما درک درستی از دموکراسی ندارد، چون هرگز آن را ندیده است. به همین دلیل، دولت باید تضمین کند که شهروندان بتوانند در آرامش و به دور از هرگونه ترس زندگی کنند.»

تحیتون مریم، یک فعال اجتماعی آمریکایی-بنگلادشی در داگا، نگران است که یک معضل همیشگی دیگر نادیده گرفته شود: به حاشیه رانده شدن زنان در این جامعه عمیقاً سنتی. به گفته او، بدون تغییرات اجتماعی بنیادین، هر انتخابات با اصلاحاتی، تنها به بازتولید یک «واقعیت سیاسی مردسالار و مردمحور» منجر خواهد شد.

بسیاری از دانشجویان دختر که در اعتراضات ۲۰۲۴ نقشی پررنگ داشتند، از فعالیت‌های عمومی کناره‌گیری کرده‌اند.

چالش‌های پیش‌رو

بنگلادش برای بازسازی روابط خود با شرکای قدیمی‌اش مانند آمریکا، که در دوران حکومت حسین‌ه تیره شده بود، تلاش کرده است. این تلاش‌ها به امضای یک توافقنامه تجاری جدید با واشنگتن در ۳۱ جولای منجر شد که تعرفه صادرات بنگلادش به آمریکا را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، بنگلادش روابط دوستانه‌ای با چین برقرار کرده و یونس با رئیس‌جمهور این کشور دیدار داشته است. اما روابط با هند، با وجود ملاقات یونس و نارندرا مودی، همچنان سرد است.

اندیشکده شورای آتلانتیک نوشته است: «شاید بزرگ‌ترین چالش دولت موقت، پاسخگو کردن عاملان جنایات دوران حسین‌ه و برقراری عدالت برای قربانیان باشد. این جنایات، تنها به سرکوب خونین معترضان در ژوئیه و اوت ۲۰۲۴ که توسط سازمان ملل نیز مستند شده، محدود نمی‌شود، بلکه قتل‌های فراقضایی، ناپدیدسازی‌های قهری و دیگر موارد نقض حقوق بشر پیش از این قیام را نیز در بر می‌گیرد. تلاش برای اجرای عدالت از آن جهت پیچیده‌تر شده که بسیاری از متهمان اصلی، هم‌زمان با سقوط رژیم از کشور گریخته‌اند. هند به حسین‌ه و بسیاری از نزدیکانش پناهندگی داده و آن‌ها با وجود اتهامات سنگین، آزادانه در آن کشور فعالیت می‌کنند.» اکنون با وجود تبعید حسین‌ه، دادگاه جنایات بین‌المللی بنگلادش (ICT) که در سال ۲۰۰۹ تأسیس شد، محاکمه او و فرماندهان مسئول در سرکوب‌های سال ۲۰۲۴ را آغاز کرده است. هم‌زمان، دولت موقت برای زنده نگه داشتن یاد این جنایات، موزه‌ای در اقامتگاه رسمی سابق حسین‌ه در داکا تأسیس کرده است. با این حال، بسیاری از قربانیان همچنان با مشکلات مادی و روحی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و منابع کافی برای حمایت از آنان وجود ندارد. همچنین تلاش‌های اولیه برای تشکیل «کمیسسیون حقیقت و التیام» آغاز شده تا جنایات دوران حسین‌ه را مستند کرده و راه را برای جبران خسارت از قربانیان و خانواده‌هایشان هموار سازد.

در حال حاضر، به نظر می‌رسد نه قربانیان و نه عاملان جنایات، تمایل چندانی برای آشتی ندارند. حزب عوامی لیگ (حزب حاکم سابق) تا روشن شدن نتیجه دادگاه‌ها، حق فعالیت ندارد و به احتمال قوی از شرکت در انتخابات آینده محروم خواهد شد. گروه‌های حقوق بشری نگران وضعیت اعضا و هواداران بازداشت‌شده این حزب هستند، چرا که بسیاری از آن‌ها بدون شواهد کافی در زندان به سر می‌برند. به احتمال فراوان، تصمیم‌گیری درباره سرنوشت این زندانیان، به دولت منتخب آینده و رویکرد کلی آن به عدالت و آشتی ملی واگذار خواهد شد.

جان دانیلویویش، دیپلمات بازنشسته آمریکایی که تجربه زیادی در جنوب و شرق آسیا دارد، در این باره نوشته است: «در طول ۱۵ سال حکومت حسین‌ه، بنگلادش به کشوری منزوی تبدیل شده بود. دولت او برای روزنامه‌نگاران، اساتید دانشگاه و محققان ویزا صادر نمی‌کرد و آزادی بیان را به شدت سرکوب کرده بود. اکنون که درهای بنگلادش دوباره به روی جهان باز شده، جامعه جهانی باید با دقت بیشتری تحولات این کشور را دنبال کند: کشوری که هم‌زمان برای تقویت اقتصاد، اجرای عدالت در قبال جنایات گذشته و بازگرداندن دموکراسی تلاش می‌کند.»

اصلاحات وقت به دنبال داشته است

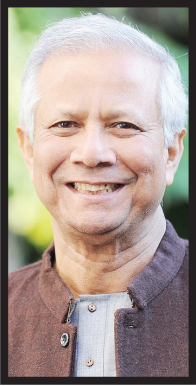
انتخابات شده است.

حزب ملی‌گرای بنگلادش (BNP)، که پس از فروپاشی حزب عوامی لیگ به بزرگ‌ترین حزب کشور تبدیل شده، اصرار دارد که دولت موقت فقط باید اصلاحات ضروری برای برگزاری یک انتخابات آزاد و عادلانه را انجام دهد و تغییرات بنیادی‌تر را به دولت منتخب آینده واگذار کند. در مقابل، احزاب دیگر، از جمله بزرگ‌ترین حزب اسلام‌گرای بنگلادش یعنی «جماعت اسلامی»، از موضع آقای یونس مبنی بر لزوم اجرای اصلاحات گسترده‌تر پیش از انتخابات، حمایت کرده‌اند. علی ریاض، استاد علوم سیاسی و نایب‌رئیس «شورای وحدت ملی» (نهادهای دولتی که بر پیشنهاد‌های اصلاحی نظارت می‌کند)، تصویری خوش‌بینانه از این روند ارائه می‌دهد. به گفته او، حدود ۳۰ حزب سیاسی دو ماه است که بدون هیچ تنشی در حال رایزنی بر سر مسائل قانون اساسی و شیوه حکمرانی هستند. او تأکید دارد که این احزاب بر سر موضوعات مهمی مانند لزوم استقلال قوه قضائیه و محدود کردن دوره نخست‌وزیری به توافق رسیده‌اند.

شکاف سیاسی

برگزاری یک انتخابات کاملاً دموکراتیک برای تعیین رهبران، گامی سرنوشت‌ساز برای بنگلادش ۱۷۱ میلیون نفری خواهد بود.

از زمان استقلال بنگلادش در سال ۱۹۷۱ پس از جدایی از پاکستان، جایی که بنگالی‌تبارها سرکوبی خشونت‌بار را تجربه می‌کردند، سرنوشت سیاسی این کشور عمدتاً در دست دو خاندان بوده است. شیخ مجیب‌الرحمان، پدر شیخ حسین‌ه و از بنیان‌گذاران کشور، حزب «عوامی لیگ» را تأسیس کرد. در مقابل، ضیاء‌الرحمان که از چهره‌های کلیدی ارتش در جنگ استقلال بود و بعدها به ریاست‌جمهوری رسید، حزب ملی‌گرای بنگلادش (BNP) را بنیان گذاشت؛ حزبی که اکنون پسرش آن را از لندن هدایت می‌کند. تا پیش از آنکه شیخ حسین‌ه قدرت را به‌طور کامل در دست

نخستین وظیفه محمد یونس، برقراری نظم و قانون بود؛ چراکه این کشور پس از انقلاب با غارت، شورش و حمله به اقلیت‌ها بی‌ثبات شده بود. اگرچه بنگلادش اکنون آرام‌تر است، اما گروه‌های حقوق بشری دولت را متهم می‌کنند که برای مهار خشونت‌ها علیه اقلیت هندو و هواداران حسین‌ه به اندازه کافی تلاش نکرده است. هم‌زمان، اسلام‌گرایان تندرو نیز در پی نفوذ و کسب قدرت هستند

داخلی با نزدیک به ۶۰ حزب سیاسی، بر دوش محمد یونس قرار گرفت.

نخستین وظیفه محمد یونس، برقراری نظم و قانون بود؛ چراکه این کشور پس از انقلاب با غارت، شورش و حمله به اقلیت‌ها بی‌ثبات شده بود. اگرچه بنگلادش اکنون آرام‌تر است، اما گروه‌های حقوق بشری دولت را متهم می‌کنند که برای مهار خشونت‌ها علیه اقلیت هندو و هواداران حسین‌ه به اندازه کافی تلاش نکرده است. هم‌زمان، اسلام‌گرایان تندرو نیز در پی نفوذ و کسب قدرت هستند.

گام بعدی او، پیشبرد یک برنامه اصلاحات گسترده بود. در همین راستا، یونس ۱۱ کمیسیون برای ارائه پیشنهاد‌هایی جهت اصلاح نظام انتخاباتی، قوه قضائیه و پلیس تشکیل داد. هدف اصلی از این اقدامات، مقاوم‌سازی نهادهای دموکراتیکی بود که شیخ حسین‌ه آن‌ها را تحت سلطه خود درآورده بود تا در برابر حاکمیت استبدادی آسیب‌پذیر نباشند. با این حال، تغییرات چندانی رخ نداده و امید‌ها جای خود را به یأس داده است.

عبدالله شاهین اویون، دانشجوی دانشگاه داکا که در اعتراضات علیه سهمیه‌بندی مشاغل دولتی از ناحیه پا زخمی شده بود، به روزنامه نیویورک تایمز گفت: «اکنون همه چیز آشفته به نظر می‌رسد.» او افزود: «به آرزوهایمان نرسیده‌ایم» و آن شور و اشتیاق اولیه‌ای که رهبران دانشجویی در پیشبرد برنامه‌هایشان داشتند، رنگ باخته است.

هفته گذشته، محمد یونس اعلام کرد که انتخابات بنگلادش در فوریه ۲۰۲۶ با نظام رأی‌گیری جدید و اصلاح‌شده برگزار می‌شود؛ هر چند به دلیل اختلافات میان احزاب، هنوز جزئیات زیادی باقی است که باید حل‌وفصل شوند. او در سالگرد سرنوشتی شیخ حسین‌ه گفت که دولتش کشوری «کاملاً ویران» را تحویل گرفته که اکنون در حال بهبودی است و آماده می‌شود تا اداره امور را به یک دولت منتخب بسپارد. در واقع، بیش از نیمی از دوران کاری دولت موقت، صرف گفت‌وگو با احزاب سیاسی بر سر زمان‌بندی